

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN INOM
FINANSIERINGS- OCH
FÖRSÄKRINGSBRANSCHEN
2004**

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN INOM FINANSIERINGS- OCH
FÖRSÄKRINGSBRANSCHEN
2004**

© Utbildningsstyrelsen 2005

Edita Prima Oy

Helsingfors 2005

ISBN 952-13-2476-7 (häft.)

ISBN 952-13-2477-5 (pdf)

DNR 21/011/2004

FÖRESKRIFT Iakttas som
förpliktande

DATUM 10.6.2004

Giltighetstid
fr.o.m. 1.8.2004 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr 10/011/2002
Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN INOM FINANSIERINGS- OCH FÖRSÄKRINGSBRANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.8.2004 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör

KIRSI LINDROOS

Kirsi Lindroos

Undervisningsråd

ANNE HUHTALA

Anne Huhtala

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina.....	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	7

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen	8
1 § Examensdelarna.....	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen och grunderna för bedömningen	10
1 § Gemensam del: Verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen	11
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	11
b) Mål och kriterier för bedömningen	11
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	13
2 § Inriktningalternativ: Finansieringsverksamhet och betalningsrörelse.....	13
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	13
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	15
3 § Inriktningalternativ: Sparande och investeringar.....	16
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	16
b) Mål och kriterier för bedömningen	16
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	17
4 § Inriktningalternativ: Socialskydd.....	17
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	17
b) Mål och kriterier för bedömningen	17
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	20
5 § Inriktningalternativ: Arbetspensionsskydd.....	21
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	21
b) Mål och kriterier för bedömningen	21
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	23
6 § Inriktningalternativ: Riskförsäkringar.....	24
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	24
b) Mål och kriterier för bedömningen	24
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	25
7 § Företagsamhet.....	26
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	26
b) Mål och kriterier för bedömningen	26
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	28

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinandena uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinandena behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han/hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN INOM FINANSIERINGS- OCH FÖRSÄKRINGSBRANSCHEN

1 § Examensdelarna

De som avlagt yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter i finans- och försäkringsbolag samt i andra företag eller organisationen som erbjuder försäkrings- och finansieringstjänster eller tjänster inom socialskyddsbranschen. Examinanden väljer inriktningalternativ i enlighet med sin egen yrkesmässiga inriktning. När examinandena avlagt yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen har han/hon en mångsidig facklig kännedom om finansiering, placeringstjänster, försäkring eller socialskydd.

Yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen består av två obligatoriska examensdelar. Den första är gemensam för alla: Verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen. Den andra obligatoriska delen väljs enligt inriktningsområde. Dessutom kan examinandena foga delen Företagsverksamhet till sin examen.

Inriktningalternativen är fem till antalet:

- a) finansieringsverksamhet och betalningsrörelse
- b) sparande och investeringar
- c) socialskydd
- d) arbetspensionsskydd
- e) riskförsäkringar

A. Inriktningalternativet **Finansieringsverksamhet och betalningsrörelse** är avsett för personer som arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter vid finansinstitut samt företag som erbjuder finansieringstjänster.

Examensdelarna är

- verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen
- finansieringsverksamhet och betalningsrörelse

B. Inriktningalternativet **sparande och investeringar** är avsett för personer som arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter vid finansinstitut samt företag som erbjuder placeringstjänster.

Examensdelarna är

- verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen
- sparande och investeringar

C. Inriktningalternativet **socialskydd** är avsett för personer som arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter vid organisationer som sköter grundtryggheten för personer som är bosatta i Finland.

Examensdelarna är

- verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen
- socialskydd

D. Inriktningalternativet **arbetspensionsskydd** är avsett för personer som arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter vid pensionsförsäkringsbolag samt andra företag som erbjuder pensionsskyddstjänster.

Examensdelarna är

- verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen
- arbetspensionsskydd

E. Inriktningalternativet **riskförsäkringar** är avsett för personer som arbetar med kundtjänst, sakkunnigservice eller stödjande uppgifter vid försäkringsbolag och institutioner samt övriga företag som erbjuder försäkringstjänster.

Examensdelarna är

- verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen
- riskförsäkringar

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET OCH BEDÖMNINGSGRUNDERNA I YRKESEXAMEN INOM FINANSIERINGS- OCH FÖRSÄKRINGSBRANSCHEN

Den yrkesskicklighet som beskrivs i examensgrunderna bedöms genom fristående yrkesprov. Yrkesproven bör innehålla uppgifter som täcker den yrkeskompetens som förutsätts i finansierings- och försäkringsbranschen inom det valda inriktningsområdet.

Det fristående yrkesprovet avläggs i genuina arbetsmiljöer, t.ex. på den egna arbetsplatsen. Yrkesprovet kan vid behov kompletteras i en sådan omgivning där den krävda yrkesskickligheten kan bedömas på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt som möjligt och att nivån på den krävda yrkeskunskapen uppfylls.

Yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen bedöms en examensdel i sänder så att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kompetenskraven för examensdelen. Av yrkesproven skall framgå examinandens beredskap och förmåga att omforma och tillämpa sina kunskaper och sin skicklighet i varierande situationer och verksamhetsmiljöer.

För att påvisa den yrkesskicklighet som krävs vid yrkesprov för skall för varje examinand göras upp en individuell plan för yrkesprov enligt Utbildningsstyrelsens bestämmelser. Planen skall göras upp så att den motsvarar grunderna för yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen och arbetsuppgifterna inom branschen. Bedömningen av kompetensen sker och bedömningsbeslutet fattas gemensamt av representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. I bedömningen skall ingå ett utlåtande med motiveringar för godkännandet/underkännandet av en examensdel.

Kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna, mål och kriterier för bedömningen samt sätten att påvisa yrkesskickligheten beskrivs enligt följande princip:

- Punkt a)** Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen baserar sig på uppgifts- och kompetensområdena i arbetslivet.
- Punkt b)** I målen för bedömningen anges de för yrkesskickligheten centrala kompetensområden som särskilt beaktas i bedömningen. Bedömningskriterierna uttrycker hur examinanden skall klara av sitt arbete, dvs. vilken prestationsnivå som förutsätts.
- Punkt c)** I punkten Sätten att påvisa yrkesskickligheten fastställs kraven i anslutning till det yrkesprov som hör till examensdelen, dvs. sätten att avlägga provet, provmiljön och bedömningsförfarandet.

Kraven på yrkesskicklighet, målen och kriterierna för bedömningen för examensdelarna samt sätten att påvisa yrkesskickligheten är följande

1 § Gemensam del: Verksamhet inom finansierings- och försäkringsbranschen

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan placera in sin egen organisation på finansierings-, placerings-, och försäkringsmarknaden samt socialskyddsbranschen och kan följa med branschens utveckling och ta förändringarna i betraktande i sitt eget arbete 	<p>Kännedom om finansierings- och försäkringsmarknaden samt den egna organisationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta enligt de centrala principerna och lagstiftningen som gäller affärsverksamheten inom finansierings- och försäkringsbranschen • kan ge sina kunder en allmän bild av finans- och försäkringsmarknadens uppbyggnad, finansieringsformer och finansieringsförmedlare som stöd för kundens beslut • kan berätta om betydelsen av myndighetsövervakningen och de viktigaste uppgifterna • kan förklara för kunden vad delad risk och riskspridning betyder inom finansierings-, placerings- och försäkringsbranschen eller inom socialskyddet • kan placera in sin egen organisation i finansierings-, placerings- och försäkringsbranschen eller inom socialskyddet • kan i sitt arbete beakta de centrala samarbetsparterna för sin organisation • kan fungera enligt de värden, affärs- eller företagsidéer och verksamhetsprinciper som den egna organisationen följer <p>Uppföljning av de förändringar som sker inom finansierings-, placerings- och försäkringsbranschen eller inom socialskyddet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan skaffa sig information om förändringarna i samhället, kundernas ekonomiska situation och sysselsättning • kan bedöma hur förändringarna inom finansierings-, placerings- och försäkringsbranschen och inom socialskyddet påverkar det egna arbetet och arbetsplatsen samt fungera i enlighet med de förutsättningar utvecklingen ställer
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera som en ansvarsfull medlem i sin arbetsgemenskap 	<p>Att fungera som medlem i arbetsgemenskapen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan placera in sitt eget ansvarsområde och arbetsuppgifter som en del av organisationens verksamhet

	<ul style="list-style-type: none"> • kan visa att han/hon uppskattar kundarbete • kan på ett positivt sätt föra fram sin yrkeskunskap • kan fungera enligt den centrala arbetslagstiftningen, kollektivavtalet inom branschen, arbetarskyddsbestämmelserna samt på det sätt som ansvaret fördelas mellan arbetstagare och arbetsgivare • kan fungera enligt säkerhetsbestämmelserna och sköta om trivseln inom sin arbetsgemenskap • kan fungera ansvarsfullt och företagsamt • kan sköta sin arbetshälsa och planera sin tidsanvändning samt vet till vem man kan vända sig vid behov <p>Utveckling av sitt arbete och sin kompetens</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fungera samarbetsinriktat som sakkunnig inom sitt eget område vid utvecklingen av företagets verksamhet • kan bedöma sin yrkesmässiga kompetens och målmedvetet utveckla sin yrkeskunskap och sitt arbete
<ul style="list-style-type: none"> • kan skaffa och hantera kunskap 	<p>Informationsanskaffning och -hantering</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ta fram tillförlitlig information till stöd för sin verksamhet genom att utnyttja olika datakanaler och nät • kan förklara betydelsen av dataskyddet i sitt eget arbete och handla så som dataskyddet kräver • kan använda sitt företags datasystem så mycket som arbetsuppgifterna förutsätter • kan bearbeta, behandla, lagra och förmedla data
<ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete använda sig av kunddatasystemen 	<p>Användning av kunddatasystemen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete använda sig av innehållet i de rapporter som producerats av kunddatasystemen och som berör det egna arbetet • kan vid kundservice- och förhandlings-situationer använda information som systemet producerat eller som skaffats på annat sätt
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera som medlem i grupp 	<p>Arbete i grupp</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fungera som aktiv gruppmedlem • kan ta emot och ge uppbyggande respons

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom arbete i den egna arbetsgemenskapen. Verksamheten dokumenteras och till dokumentationen bifogas bedömningen som utförts av bedömarna som representerar arbetslivet. Examinanden utarbetar också en utredning om nuläget inom finansierings- och försäkringsbranschen samt om dess betydelse och utvecklingsutsikter samt hur dessa faktorer påverkar det egna arbetet och den egna arbetsgemenskapen. På basis av dessa utarbetar examinanden också en personlig utvecklingsplan samt en plan för utvecklingen av det egna arbetet.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom finansierings-, placerings-, försäkrings- eller socialskyddsbranschen, där examinanden och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

2 § Inriktningalternativ: Finansieringsverksamhet och betalningsrörelse

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan fungera enligt den centrala lagstiftningen och de övriga bestämmelserna som gäller finansiering samt de principer som gäller riskhantering	Kännedom om finansieringsverksamhet och betalningsrörelse <ul style="list-style-type: none">• kan fungera enligt den centrala lagstiftningen och de övriga bestämmelserna som gäller finansiering• kan i sitt arbete följa de etiska principer som gäller finansierings- och försäkringsbranschen samt beakta branschens särdrag vid skötseln av kundrelationerna
<ul style="list-style-type: none">• kan fungera i enlighet med organisationens kundservicekoncept	Skötsel av organisationens kundserviceprocess <ul style="list-style-type: none">• kan fungera enligt organisationens kundservicekoncept• kan fungera i olika servicesituationer och identifiera organisationens kundgrupper• kan i sitt arbete fungera så att de uppställda kvalitets- och effektivitetsmålen uppnås
<ul style="list-style-type: none">• kan fungera i olika kundservice-situationer	Kundservicesituationen <ul style="list-style-type: none">• kan taktfullt fungera i sin uppgift utan att äventyra bankhemligheten• kan reda ut kundens individuella behov i livscykelns olika skeden samt presentera och erbjuda lämpliga lösningar utgående från detta• kan ge kunden råd om valet och användningen av olika servicekanaler

	<ul style="list-style-type: none"> • kan i kundservice– eller förhandlingssituationer iaktta konsument–, avtals–, samskifts– och annan lagstiftning samt andra bestämmelser och direktiv • kan i de vanligaste servicesituationerna betjäna kunderna också på det andra inhemska och ett främmande språk utöver sitt modersmål • kan ta emot kundrespons och omedelbart vidta de åtgärder som krävs <p>Presentation av finansieringsalternativ</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för kunderna presentera olika finansieringsprodukter, berätta om deras egenskaper och villkor samt de risker som hänför sig till dem • kan redogöra för den egna organisationens utbud och dessutom för vilka finansieringsalternativ andra instanser erbjuder • kan upplysa kunderna om de former av statsstöd som eventuellt kan beviljas samt ge dem råd och hjälp med ansökan <p>Rådgivning om betalningsrörelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan vägleda kunderna om lagstiftning som gäller konton • kan informera kunderna om hur olika betalningsmedel och betalningssätt fungerar och om villkoren för dem samt vägleda kunderna i valet av lämpliga betalningsmedel och -sätt • kan vägleda kunderna i skötseln av utlandsbetalningar och användningen av valutakonton
<ul style="list-style-type: none"> • kan sköta betalningsrörelsen i Finland och i det övriga euroområdet 	<p>Skötseln av betalningsrörelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan sköta sedvanliga uppgifter som hänför sig till betalningsrörelsen i hemlandet och utlandet
<ul style="list-style-type: none"> • kan bereda och göra upp en låneframställning samt bevilja lån åt en privatkund 	<p>Uppgörande av låneframställning för privatkund</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma riskerna vid beviljande av kredit med tanke på kundernas betalningsförmåga och säkerheternas tillräcklighet • kan bedöma lånets prissättning skilt för varje kund • kan uppgöra alternativa lånekalkyler för en kund och därvid beakta räntan och amorteringssätten

	<ul style="list-style-type: none"> • kan för kunder redogöra för lånets pris samt amorterings sätt och –villkor • kan för kunden förklara betydelsen av säkerheter och olika säkerheters särdrag • kan värdera säkerheter på det sätt som motsvarar företagets kreditprocess <p>Beviljande av lån till privatkunder</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ställa krav på säkerheter så som organisationens regelverk förutsätter • kan bevilja lån i enlighet med lagstiftningen och organisationens anvisningar
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom att examinanden utför kundservicearbete eller andra kunduppdrag som hänför sig till finansiering, kreditgivning och betalningsrörelse så att den yrkesskicklighet som krävs i examen kan bedömas. Yrkesprovet bör kompletteras med skriftliga alster, med intervjuer och diskussioner.

När man väljer yrkesprovsmiljö bör man försäkra sig om att examinanden på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt kan påvisa att nivån på yrkesprovet uppfylls.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom finansieringsbranschen, där examinanden och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad. En viktig del av bedömningen utgörs också av att examinanden analyserar sin egen utveckling och sin framtidsberedskap.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

3 § Inriktningalternativ: Sparande och investeringar

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fungera i enlighet med den centrala lagstiftningen och övriga bestämmelser som gäller placeringar och visa att han/hon känner värdepappersmarknaden 	<p>Att följa lagstiftning och principer som hänför sig till placeringar</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete följa finansieringsbranschens etiska principer och beakta branschens särdrag vid skötseln av kundkontakterna • kan i sitt arbete handla i enlighet med lagstiftningen och myndighetsföreskrifterna som gäller investering av medel • kan i sina placeringsförslag beakta vad lagstiftningen och myndigheternas bestämmelser kräver samt följa den egna organisationens interna anvisningar

	<ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete beakta självregleringen inom värdepappersmarknaden och regleringen som gäller placerarens skydd • kan agera enligt det ansvar som förutsätts vid placeringsrådgivning och i kundrelationen mellan tillhandahållare och mottagare av placeringstjänster <p>Kännedom om värdepappersmarknaden och placeringstjänster</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för kunder redogöra för huvuddragen i värdepappersmarknaden i Finland • kan i sitt arbete följa med marknadens verksamhet och i sitt arbete beakta marknadens inverkan • kan redogöra för kunderna vilka olika placeringsformer det finns och hur de beskattas • kan sköta uppdragen inom placerings-tjänsten • kan i sitt arbete använda sig av klarerings-systemet inom värdepappershandeln
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera i olika kundservice-situationer som hänför sig till sparande och placeringar 	<p>Kundservicesituationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ge kunden råd om valet och användningen av olika servicekanaler • kan erbjuda kunden en lösning som motsvarar hans individuella behov och livssituation • kan berätta för kunden om egenskaperna hos olika placeringsalternativ och övriga frågor som påverkar kundens placeringsbeslut • kan i sina placeringsförslag beakta kundens investeringsprofil och ge råd i valet av placeringsformer • kan berätta för kunden om produkterna vid försäkringssparande och skillnaden mellan olika produkter • kan fungera ansvarsfullt gällande arbetets resultat • kan i de vanligaste servicesituationerna betjäna kunderna också på det andra inhemska och ett främmande språk utöver sitt modersmål

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom att examinanden utför kundservicearbete eller ett kunduppdrag så att den yrkesskicklighet som krävs i examen kan bedömas. Yrkesprovet bör kompletteras med skriftliga alster, med intervjuer och diskussioner.

När man väljer yrkesprovsmiljö bör man försäkra sig om att examinanden på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt kan påvisa att nivån på yrkesprovet uppfylls.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom placeringsbranschen, där examinanden och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad. En viktig del av bedömningen utgörs också av att examinanden analyserar sin egen utveckling och sin framtidsberedskap.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

4 § Inriktningalternativ: Socialskydd

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• kan redogöra för det basskydd som Finlands socialskyddssystem erbjuder	<p>Kännedom om basskyddet inom Finlands socialskyddssystem</p> <ul style="list-style-type: none">• kan för kunden redogöra för huvuddragen i uppbyggnaden av Finlands socialskyddssystem• kan i sitt arbete följa socialskyddsbranschens lagstiftning och övriga bestämmelser• kan placera in sin organisation i socialskyddsbranschen, följa utvecklingen inom branschen och i sitt arbete beakta förändringarna• kan i sitt arbete iaktta socialförsäkringens principer• kan för kunden berätta vad hans totala pensionsskydd består av• kan till kunderna ge råd om olika alternativ som kompletterar det lagstadgade socialskyddet
<ul style="list-style-type: none">• kan fungera enligt de mål och det kundservicekoncept som organisationen uppställt för kundserviceprocessen	<p>Kundserviceprocessen</p> <ul style="list-style-type: none">• kan se till att kunden får det socialskydd som enligt lagstiftningen och andra bestämmelser tillkommer honom• kan i servicesituationen reda ut kundens rätt till socialskydd i Finland• kan i sitt arbete följa branschens etiska principer och beakta branschens särdrag

	<p>vid skötseln av kundkontakterna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fungera i olika servicesituationer enligt olika kundgruppers behov med beaktande av organisationens servicekoncept • kan fungera enligt lagen som reglerar kundservicesamarbetet • kan i sitt arbete fungera så att man når de kvalitets- och effektivitetskriterier organisationen uppställt • kan sköta olika kundsituationer taktfullt och snabbt och med ansvarskänsla för arbetsresultatet • kan i de vanligaste servicesituationerna betjäna kunderna också på det andra inhemska och ett främmande språk utöver sitt modersmål • kan samla in kundrespons och delta i utvecklingen av verksamhetens kvalitet • kan ge råd till kunder om användningen av olika informationskanaler då han söker information om förmåner enligt gällande lagstiftning • kan ge råd om sedvanliga socialskyddsfrågor till personer som flyttar till Finland eller från Finland utomlands
<ul style="list-style-type: none"> • kan betjäna kunden i ärenden som gäller socialskyddet 	<p>Rådgivning om förmåner för barnfamiljer</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för kunden om hans rätt till förmåner för barnfamiljer samt berätta hur man ansöker om dem • kan uppskatta beloppet på moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen samt specialvårdspenningen <p>Utredning om förmåner vid sjukdom och invaliditet samt förmåner rörande arbetshälsovård</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för kunden redogöra vilken skillnaden är mellan offentlig och privat sjukvård när det gäller ansvaret för kostnader och ersättningar • kan räkna ut beloppen på sjukvårdsersättningar samt ge råd åt kunderna om olika alternativ när det gäller att söka ersättningar • kan redogöra för kunden hur hans sjukdagpenning fastställs och hur man ansöker om den samt handleda kunden i att söka rehabilitering i tid

	<ul style="list-style-type: none"> • kan ge råd till kunden om ansökan av vårdstöd och handikappstöd för barn • kan redogöra för kunden om de allmänna principerna vid ersättningspraxis gällande arbetshälsovård <p>Rådgivning gällande arbetslöshetskydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fastställa vilka arbetslöshetsförmåner kunden berörs av • kan redogöra för kunden hur hans arbetslöshetskydd fastställs och hur ansökan görs <p>Rådgivning gällande frågor som berör allmänt bostadsstöd, studiestöd och militärunderstöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för kunden vilket slags bostadsstöd han eventuellt omfattas av • kan räkna ut beloppet på det allmänna bostadsstödet och ge råd för hur ansökan görs • kan ge råd till kunden hur studiestöd ansöks • kan räkna ut beloppet på militärunderstödet och ge råd för hur ansökan görs <p>Rådgivning gällande folkpensionsskydd, allmän familjepension och specialstöd för invandrare</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ge råd till kunden om vad folkpensionsskyddet innehåller och berätta om de allmänna grunderna för hur det fastställs samt berätta hur ansökan görs • kan ge råd till kunden hur den allmänna familjepensionen bestäms och hur ansökan görs • kan ge råd till kunden vid ansökan om specialstöd för invandrare
<ul style="list-style-type: none"> • kan ge kunden råd och handledning i frågor som gäller rehabilitering 	<p>Rådgivning gällande rehabilitering</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan hänvisa kunden till rätt rehabiliteringssystem • kan redogöra för huvuddragen och innehållet samt förmånerna i det rehabiliteringssystem kunden hör till • kan redogöra för kunden vilka möjligheter till rehabilitering den egna organisationen erbjuder

<ul style="list-style-type: none"> • kan ge kunden råd och handledning i frågor som gäller ändringssökan 	Handledning gällande ändringssökan <ul style="list-style-type: none"> • kan presentera de olika vägarna för ändringssökan när det gäller socialskyddet och ge råd vid ändringssökan
---	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom att examinandena utför kundservicearbete så att den yrkesskicklighet som krävs i examen kan bedömas. Yrkesprovet bör kompletteras med skriftliga alster, med intervjuer och diskussioner.

När man väljer yrkesprovsmiljö bör man försäkra sig om att examinandena på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt kan påvisa att nivån på yrkesprovet uppfylls.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom socialskyddsbranschen, där examinandena och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad. En viktig del av bedömningen utgörs också av att examinandena analyserar sin egen utveckling och sin framtidsberedskap.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

5 § Inriktningalternativ: Arbetspensionsskydd

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • känner socialskyddssystemet i Finland samt kan kartlägga kundens rätt till socialskydd 	Kännedom om Finlands socialskyddssystem <ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för huvuddragen i uppbyggnaden av Finlands socialskyddssystem • kan för kunden redogöra för försäkringsbolagens och den offentliga sektorns roll i socialskyddssystemet • kan reda ut kundens rätt till socialskydd i Finland med hjälp av personuppgiftssystem och räknare • kan ge råd om socialskyddsfrågor till personer som flyttar till Finland eller från Finland utomlands • kan i sitt arbete tillämpa arbetspensionslagar och reda ut förutsättningar för hur man omfattas av olika arbetspensionslagar • kan åt kunden ge råd gällande olika alternativ för att komplettera det lagstadgade pensionsskyddet • kan ge råd åt arbetsgivarkunder om

	<p>arbetsgivarskyldigheterna gällande det lagstadgade socialskyddet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan vägleda kunderna i ansökan av lagstadgade olycksfallsförsäkringar och trafikförsäkringar • kan vägleda kunderna vid ansökan av ersättning från patientförsäkring, läkemedelsskadeförsäkring samt i fråga om olycksfall och skador i militärtjänst • kan presentera de olika vägarna för ändringssökan när det gäller socialskyddet och ge råd vid ändringssökan
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera enligt de mål och det kundservicekoncept som organisationen uppställt för kundserviceprocessen 	<p>Kundserviceprocessen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete följa branschens etiska principer och beakta branschens särdrag vid skötseln av kundkontakterna • kan fungera i olika servicesituationer enligt olika kundgruppers behov med beaktande av organisationens servicekoncept • kan i sitt arbete fungera så att man når de kvalitets- och effektivitetskriterier organisationen uppställt • kan sköta olika kundsituationer taktfullt och snabbt i enlighet med reglerna för dataskyddet • kan visa ansvar för sitt arbetsresultat • kan i de vanligaste servicesituationerna betjäna kunderna också på det andra inhemska och ett främmande språk utöver sitt modersmål • kan samla in kundrespons och delta i enlighet med sina arbetsuppgifter i utvecklingen av verksamhetens kvalitet
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera i olika kundservice-situationer som gäller arbetspensioner med de försäkrade och med arbetsgivare 	<p>Tillämpning av arbetspensionslagarna och försäkringar</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för arbetstagare och arbetsgivare redogöra för till vilken pensionslag respektive arbete hör • kan ge råd till arbetsgivare och företagare vid uppgörande av arbetspensionsförsäkringar • kan för arbetsgivarkunder berätta om följderna av misskötta försäkringar • kan vid tillämpningen av arbetspensionsförsäkringar använda sig av olika källmaterial • kan vägleda såväl arbetsgivar- som

	<p>arbetstagarkunder att använda källmaterial på Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan berätta för kunderna om tilläggsförsäkringar som kompletterar pensionskyddet
<ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för hur arbetspensionsavgifterna bestäms 	<p>Kundrådgivning gällande arbetspensionsavgifter</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för pensionstagaren redogöra för beloppet på hans arbetspensionsavgift samt de faktorer som påverkar avgiften • kan ge råd till arbetsgivaren gällande betalningsmetoderna för arbetspensionsavgifterna • kan för ett storföretag redogöra för vilka faktorer som påverkar arbetspensionsavgifterna • kan berätta för företagaren om hur företagarens pensionsskyddsavgifter fastställs • kan berätta för arbetstagaren om hur arbetstagarens pensionsskyddsavgifter fastställs • kan berätta för kunden om rätten att avdra försäkringsavgifterna i beskattningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan berätta för kunden om hur pensionen bestäms 	<p>Utredning av arbetspensionsförmåner och pensioner</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för kunden redogöra för hur den totala pensionen fördelas • kan ge råd till kunden gällande olika anknytningspunkter i socialskyddet • kan redogöra för möjligheterna att erhålla olika pensioner, ersättningar samt arbetspensionsrehabilitering och ansökningsförfarandet gällande ersättningarna • kan för kunden redogöra för innehållet i pensionsuträkningen samt skillnaderna i fastställandet av pension enligt olika lagar • kan hänvisa kunden till rätt system för yrkesinriktad rehabilitering • kan berätta för kunden hur mycket man kan förtjäna utöver pensionen • kan ge råd om ändringssökan
<ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för principerna för kundfinansieringen av arbetspensionssystemet 	<p>Redogörelse för principerna för kundfinansieringen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan berätta för arbetsgivarkunder om arbetspensionsbolagens kundfinansiering och möjligheterna att få lån

<ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för betydelsen av placeringen av arbetspensionsmedlen 	<p>Redogörelse för betydelsen av placeringen av arbetspensionsmedlen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för de centrala skillnaderna mellan de olika systemen • kan redogöra för fondernas inverkan på utvecklingen av arbetspensionsavgifterna
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom att examinanden utför kundservicearbete så att den yrkesskicklighet som krävs i examen kan bedömas. Yrkesprovet bör kompletteras med skriftliga alster, med intervjuer och diskussioner.

När man väljer yrkesprovsmiljö bör man försäkra sig om att examinanden på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt kan påvisa att nivån på yrkesprovet uppfylls.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom arbetspensionsbranschen, där examinanden och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad. En viktig del av bedömningen utgörs också av att examinanden analyserar sin egen utveckling och sin framtidsberedskap.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagar och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

6 § Inriktningalternativ: Riskförsäkring

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fungera enligt principerna för försäkringsverksamheten samt analysera försäkrandet utgående från ett företagsekonomiskt perspektiv 	<p>Att följa principerna för försäkringsverksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sin verksamhet tillämpa god försäkringssed • kan redogöra för försäkringsavtalets betydelse för såväl den försäkrade som för den försäkrande • kan i sitt arbete följa den lagstiftning och de bestämmelser som hänför sig till försäkringsverksamhet • kan i sin verksamhet påvisa att han känner ekonomiprocessen vid försäkringsbolaget samt återförsäkringens betydelse för försäkringsbolagets verksamhet • kan berätta för kunden om betydelsen av reserver och soliditetsregler • kan fungera enligt prissättnings- och lönsamhetsprinciperna inom sin organisation

<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera enligt de mål och det kundservicekoncept som organisationen uppställt för kundserviceprocessen 	<p>Kundserviceprocessen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan visa ansvar för sitt arbetsresultat • kan i sitt arbete fungera så att man når de kvalitets- och effektivitetskriterier organisationen uppställt • kan fungera i olika servicesituationer enligt olika kundgruppers behov med beaktande av organisationens servicekoncept samt särdragen och mångkulturalismen bland kunderna • kan för kunden presentera lösningar, produkter och service som är lämpliga i olika livsskeden • kan ge råd till kunden om val och användning av olika servicekanaler • kan i interna servicesituationer fungera enligt principerna för god kundservice • kan i de vanligaste servicesituationerna betjäna kunderna också på det andra inhemska och ett främmande språk utöver sitt modersmål • kan i sitt arbete fungera enligt konsumentskydds- och avtalslagstiftningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera i olika kundservicesituationer som gäller riskförsäkring 	<p>Rådgivning vid riskhantering och försäkring</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ge råd till kunden hur man identifierar sina egna risker och hur man väljer lämpliga riskhanteringsmetoder • kan kartlägga risker förenade med företag och enskilda hushåll • kan redogöra för kunden om skyddsanvisningar och förebyggande av skada • kan vid riskhantering använda sig av olika sakkunniga inom branschen • kan för kunden presentera olika slag av riskförsäkringar som hänför sig till person, egendom, verksamhet och sparande samt den egna organisationens försäkringsprodukter och –service <p>Skötseln av kundkontakterna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan dra nytta av information som fås från olika källor vid olika skeden av skötseln av kundkontakterna • kan med hjälp av sakkunniga aktivt erbjuda kunden information och produkter som hänför sig till riskförebyggande

	<p>Rådgivning vid ansökan av ersättning</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ge råd till kunden om ansökan av ersättningar i enlighet med organisationens instruktioner • kan förklara för kunden om vilka skador som ersätts i enlighet med försäkringsvillkoren • kan berätta för kunden om hur ersättningsprocessen framskrider • kan ge råd om besvärsförfarande vid ansökan om ersättning
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Den yrkesmässiga kompetensen påvisas genom att examinanden utför kundservicearbete i samband med riskhantering eller vid utförandet av kunduppdrag så att den yrkesskicklighet som krävs i examen kan bedömas. Yrkesprovet bör kompletteras med skriftliga alster, med intervjuer och diskussioner.

När man väljer yrkesprovmiljö bör man försäkra sig om att examinanden på ett tillförlitligt och mångsidigt sätt kan påvisa att nivån på yrkesprovet uppfylls.

En central del av yrkesprovet består av en diskussion med sakkunniga inom riskhanteringsbranschen, där examinanden och bedömarna tillsammans går igenom och bedömer de dokument som producerats samt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad. En viktig del av bedömningen utgörs också av att examinanden analyserar sin egen utveckling och sin framtidsberedskap.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

7 § Företagsamhet

Examinanden har rätt att fritt foga examensdelen Företagsamhet till sin examen. Kraven på yrkesskicklighet, målen och kriterierna för bedömningen förutsätter följande:

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden</p> <p>kan bedöma sina personliga möjligheter och sin beredskap att eventuellt arbeta som företagare i branschen</p>	<p>Att bedöma sin egen förmåga att arbeta som företagare</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet vilken personlig beredskap som stöder en lyckad företagsverksamhet och kan från dessa utgångspunkter bedöma sin egen beredskap att fungera som företagare • kan med handledning av experter göra upp en utvecklingsplan för att utveckla sina färdigheter som företagare.

<ul style="list-style-type: none"> • kan analysera branschen och bedöma de möjligheter och risker det innebär att starta och utveckla ett företag inom branschen 	<p>Att utreda företagets verksamhetsförutsättningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • har bekantat sig med branschen och kan analysera dess framtidsutsikter och utveckling samt bedöma marknadsläget med tanke på möjligheterna att starta ett eget företag • kan analysera sitt eget eventuella företags verksamhetsresultat och lönsamhet, dvs. om företaget kan försörja honom. • kan analysera företagandet utgående från företagarens verksamhet när det gäller ansvar och skyldigheter • kan analysera företagandet också utgående från arbetsgivarens synvinkel
<ul style="list-style-type: none"> • kan jämföra olika metoder och former att starta företagsverksamhet och kan utveckla en grov affärsidé för ett eget företag. 	<p>Att bygga upp en affärsidé</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan jämföra alternativa metoder att inleda företagsverksamhet och kan diskutera med experter om lämpliga alternativ för sin egen eventuella företagsverksamhet • kan tillsammans med experter utveckla en preliminär affärsidé för sitt företag och vet vilka ekonomiska, produktionsmässiga och psykiska resurser inledandet av en eventuell företagsverksamhet kräver • kan tillsammans med experter bedöma sin företagsidé och dess möjligheter att lyckas.
<ul style="list-style-type: none"> • kan skapa kundkontakter och nätverk 	<p>Att skapa kundkontakter och nätverk</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan överväga olika alternativ och i mån av möjlighet bygga upp viktiga relationer till kunder och andra nätverk • kan med hjälp av experttjänster skissera upp avtal att ingås med ovan nämnda nätverkspartner.
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungera enligt de viktigaste ekonomiska principerna för företagsverksamhet 	<p>Ekonomisk verksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja olika åtgärder som påverkar företagets lönsamhet och priset på eventuella produkter/tjänster också med beaktande av marknadsfaktorer • kan tolka företagets bokslut bl.a. med avseende på kapital, förmögenhet, likviditet och resultat samt vid behov överväga möjligheterna att utveckla den

	<p>ekonomiska verksamheten i samråd med experter</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan göra upp en grov resultatprognos för sitt företag och kan skaffa sig de experttjänster som behövs för att lösa beskattningsfrågor.
<ul style="list-style-type: none"> • kan använda experttjänster 	<p>Användning av experttjänster</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan vid etablerandet av företaget och i olika verksamhetsskeden söka nödvändig information och experttjänster

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesprovet i examensdelen består av en preliminär affärsidé för ett eget företag kompletterad med utredningar som kartlägger verksamhetsförutsättningar och risker, annan produktion och rapporter samt med dokument som beskriver verksamheten under processen. I provet skall också ingå examinandens personliga bedömning och utvecklingsplan för sina egna möjligheter och sin beredskap att arbeta som företagare. Det fristående yrkesprovet omfattar också examinandens verksamhet under den ovan nämnda processen. Verksamheten dokumenteras och till dokumenten fogas arbetslivsrepresentanternas bedömningar. Examinanden uppgör också en personlig bedömning och en utvecklingsplan över sina egna möjligheter och beredskap att fungera som företagare. Yrkesprovet fördjupas genom en utvärderingsdiskussion där man utgående från dokumenten och bedömningarna preciserar examinandens förmåga att fungera som företagare och hans färdighet att fatta beslut om att börja arbeta som företagare.

Bedömningen genomförs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och utbildare. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av dem fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/försäljning
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
Tfn: försäljning (09) 774 50
fax (09) 774 774 75
E-mail: myynti@oph.fi
www.oph.fi/svenska/bokhandel